

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs II. An, & qualiter Resignans secundò resignare possit idem beneficium; item pœnitere & regredi ad beneficium resignatum, vel agere spolio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

resignantis non probat statum ultimum beneficii contra resignatarium, v. g. quod beneficium sit ad nutum amovibile, Rota in *Mediolanensi hospitalis*. 8. Jan. 1571. apud Paris. cit. n. 24.

Questio 262. An, & qualiter sententia lata in causa beneficii resignati contra resignantem noceat resignatario?

1. **R**espondeo: eam illi non nocere. Paris. *it. q.* 16. n. 25. dicens communem juxta Rota: n. in *ana S. Quirini*. 16. Decemb. 1547. teste Put. *decis.* 80. l. 3. ed quod cedens habeatur pro mortuo civiliter, modo: si que civilis & naturalis æquiparentur; sententia autem lata contra mortuum naturaliter sit nulla, adeoque & lata contra mortuum civiliter, & consequenter non nocebit cessionario, lata præcipue, cessionario non citato. Paris. *id.* n. 26.

2. Ampliat hoc ipsum Paris. n. 33. ut procedat, etiam si lata sententia contra resignantem, resignatarius hoc sciens appellavit à sententia illa, & postea transivit in rem judicatam; ed quod appellatio non noceat, cum sententia sit nulla.

3. Limitat verò id ipsum n. 34. ex Put. *decis.* 80. n. 3. l. 3. ita ut noceat lata sententia resignatario, si is sciret, quod causa contra resignantem ageretur, quamvis addat Idem Put. super hoc nihil à Rota determinatum, & alium Auditorem dixisse, hanc distinctionem: aut sciverit, aut ignoraverit; procedere respectu possessionis, & non respectu juris. E contra quoque sententiam latam ad favorem resignantis respectu beneficii resignati non prodesse resignatario; ed quod resignanti post resignationem non liceat prosequi litem; cum jus omne per resignationem amiserit, tradit idem Paris. *loc. cit.* n. 35. sic resolutum dicens à Rota in *Segob. Archid.* 6. Julii teste Put. *decis.* 142. l. 1. uti neque prodest resignatario appellatio facta per procuratorem resignantis, cum cessione revocetur procurator. Paris. n. 37. Nec denique resignantem post resignationem esse legitimum contradicentem, ad effectum impediendi, ne procedatur viâ executionis ad immiffionem, habet Paris. *id.* n. 36. resolutum dicens à Rota.

PARAGRAPHVS II.

An, & qualiter resignans secundò resignare possit idem beneficium; Item pœnitere & regredi ad beneficium resignatum, vel agere spolio.

Questio 263. An, qui semel resignavit, possit ulterius seu secundò resignare idem beneficium?

1. **R**espondeo negativè: Paris. *l. 1. q. 15. n. 1.* citans Rebuff. variis locis; per primam enim resignationem amittit titulum & possessionem beneficii, & sic, cum dare nequeat, quod non habet, secundò resignare non poterit. Paris. *ibid.* n. 2. & qui cessit uni, non potest idem jus cedere alteri. *l. non quocumque. §. qui Cajum. ff. de l. & ibi Bart. Jason. Alex.* Paris. n. 8. Ad hæc prohibita est variatio perso-

nis maximè Ecclesiasticis, *Clem. 1. de renunc.* atque ita in secundum resignatarium nihil juris transferatur; quia talis resignans post primam resignationem nihil juris amplius, quod transferret, habebat. Paris. n. 9. tum quia collatio & provisio facta secundo resignatario nulla est, ut clarè dicitur in *reg. cancell.* Paris. 40. ubi: *si resignantem pluries super uno & eodem beneficio in favorem diversarum personarum successivè consentire contigerit; voluit sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alii posteriores consensus ac literæ eorum prætextu etiam sub priori data expediri pro tempore nullius sint valoris vel momenti.* Item quia provisio est subreptitia; cum non fuerat expressum, quod resignans jam antè quoque resignarat, quod si expressum fuisset, verisimile non est, quod Papa contulisset, & voluisset tollere jus quæsitum per primam resignationem. Paris. *id.* n. 10. Unde jam, si secundus resignatarius cepit possessionem, dicitur intrusus. Paris. n. 14. citans Rebuff. *conf.* 90. & licet secundus ille possideret illud beneficium per triennium, præferendus tamen primus, contra quem secundus se tueri nequit regulà *de triennali*; quia jam non habet titulum, nè quidem coloratum. Paris. n. 23. citans Rebuff. *conf.* 185. Quamvis titulum coloratum per secundam resignationem tribui ad effectum regulæ *de triennali*, quando multa opponi possunt contra primam resignationem, tradat Paris. *loc. cit.* n. 37. citans Sarn. *de triennali. q.* 27. n. 5. & 7. & Rotam. Quin & talis secundò resignans videtur committere crimen *stellionatus*; sicut qui duobus donat. *l. 3. ff. de crimine stellion.* Paris. *loc. cit.* n. 26. citans Rebuff. *conf.* 4. n. 11. *conf.* 90. n. 9. & Doctores in *c. nullo. de rebus Eccl. non alien.* quamvis autem Rebuff. *cit. conf.* 90. n. 9. dicat hujus criminis pœnam esse, ut privetur beneficiis, si quæ adhuc habet, juxta *l. habemus. §. economus. c. de SS. Eccl. celsis*, ait tamen Paris. n. 30. se non facile accessurum huic opinioni; cum privatio beneficii non contingat nisi ex gravi crimine, & casibus in jure expressis.

2. Porro amplianda responsio Primò, ut etiam post factam primam resignationem coram Ordinario, non possit resignare secundò coram Papa, sed hæc secunda resignatio sit nulla. Paris. n. 15. ex Rebuff. Secundò, ut nequeat secundò resignare, etiam in favorem primi, seu ejusdem, in cujus favorem jam prius resignarat. Paris. n. 16. citans Rebuff. *conf.* 4. n. 5. & *conf.* 185. n. 6. Sarn. *de public. resign.* q. 18. & c. Cum enim jus omne abdicatum per renunciationem primam, secunda nihil prodest, & fieri non debet, quod factum non relevat. *l. si quando. ff. ad Velleianum.* Paris. n. 17. Tertio: ut procedat, etiam si primus resignatarius usus non fuisset resignatione per duos annos. Paris. n. 18. citans Rebuff. *conf.* 85. n. 10. ob eandem rationem. Quarto: etiam dum prima renunciatio facta per procuratorem; postquam enim procurator resignavit, Dominus non potest alteri cedere idem jus. Paris. n. 22. citans Rebuff. *conf.* 4. n. 2. ac dicens communem, Quintam ampliationem urpote propriam Franciæ vide apud Paris. n. 20. ex Rebuff. *conf.* 38. n. 3. & *conf.* 93. n. 14.

3. E contra limitanda responsio Primò: ut non procedat, quando prima resignatio non fuit admiffa. Paris. n. 34. Secundò: dum prima resignatio admiffa quidem, sed revocata ante præstitum consensum in Camera vel Cancellaria; potest enim tunc denuo resignari in favorem alterius. Paris. n. 35. citans Rebuff. *conf.* 4. n. 15. ac dicens esse communem, Tertio: ut non procedat in omnibus istis casibus,

bus, in quibus jus à resignante abdicatum non fuit per primam resignationem. Paris. referens se ad q. 14. n. 22. l. 1.

Quaestio 264. An, & quando resignans resignatione simplici, seu qua fit coram Ordinario, possit poenitere & revocare factam à se renunciationem?

Respondeo, poenitere nequit & revocare resignationem, illà admittà per Superiorem. Laym. in c. quod in dubiis, de renunc. n. 2. citans Garc. p. 11. c. 3. n. 227. Paris. l. 1. q. 12. n. 1. & 3. juncto n. 15. citans Butri. in c. quidam. n. 7. & 9. de renunc. Bursat. conf. 393. n. 12. l. 4. Nav. in c. accepta. de renunc. opposit. 7. n. 26. Menoch. de arbit. casu 201. n. 47. & de recup. poss. remed. l. n. 303. &c. quia per dictam dimissionem, & mox ab illa amittitur omne jus in beneficio, & res est perfecta, & ex tunc verè vacat beneficium. Paris. à n. 4. citans C. Paris. conf. 76. n. 4. vol. 4. Rebuff. conf. 21. n. 11. &c. Quin & per puram & simplicem ac spontaneam resignationem beneficium à legitimo Superiore acceptatam non solum proprietatis, sed & possessio amittitur. Pirh. ad tit. de renunc. n. 110. Lott. l. 3. q. 16. n. 46. ita etiam, ut si de facto incumbat possessioni, non faciat fructus suos, & si alienet alia jura vel pradia beneficii aliàs alienabilia, alienatio non teneat in præjudicium Successoris. Lott. ibid. n. 47. & 49. & ut Pirh. loc. cit. citans Gregor. Thol. in institut. rei benef. c. 31. n. 3. Paris. l. 1. q. 16. n. 3. ut ad nudam detentionem, quam fortè retinet, non sit restituendus, si ab ea desiciatur, cum exceptio spontaneæ renunciationis impediatur restitutionem possessionis; quia frustra traditur ei possessio beneficii, ad quod constat eum jus nullum habere, & sic obstat notorius defectus proprietatis, juxta c. accepta. de restit. spoliar. & ibi Abb. n. 4. Quamvis contrarium teneat Barb. juris Eccl. l. 3. c. 15. n. 68. & 149.

2. Econtra quamdiu sive ex quo admittà non est resignatio, poenitere potest cum effectu; quia tamdiu res adhuc dicitur integra. Paris. loc. cit. n. 6. Card. de Luc. de benef. d. 65. n. 6. & d. 77. n. 5. quemadmodum donator, postquam proposuit donare, quin & postquam donavit, antequam tamen donarius acceptet, poenitere potest, & revocare donationem. Tiraq. de constitut. limit. 30. n. 8. Castrenf. conf. 195. l. 2. apud Paris. n. 7. Hinc jam inferitur, quòd si proponat resignare, & hoc redigar in scriptis, & constituat procuratorem, adhuc sit locus poenitentia. Paris. cit. n. 7. Item si desuper scripta litera ad Superiorem; quin & ipsa resignatio jam eidem præsentata, & supplicatum pro admittione, antequam tamen subsecuta admittio, possit poenitere, & resignans resignationem revocare. Paris. à n. 10. citans Nav. in c. accepta. de restit. spoliar. opposit. 7. n. 28. ac dicens esse communem. Vel etiam absque eo, quòd revocationem intimarit Superiore, aut etiam absque eo, quòd positivè revocarit, poterit continuare possessionem, & sine novo titulo administrare; quia talis præsentatio resignationis facta Superiore non præjudicat, seu nocet resignanti, quamdiu admittà non est resignatio. Paris. à n. 12. citans Nav. ubi ante Bursat. conf. 393. n. 10. vol. 4. Neque his contrarium ex eo conficitur, quòd postquam postulatio alicujus ad prælaturam præsentata est Superiore, postulantem eam revocare nequeant, juxta c. Bona. de postul. nam in eo est disparitas, quòd postulantem post præsentationem postulatio-

nis jam factam functi jam sint officio ipsi à jure concessio, quæ ratio non habet locum in resignatione præsentatà. Laym. loco paulò post citando.

3. Hanc quoque poenitentiam locum habere in resignatione tacitè asserit Paris. loc. cit. n. 2. ex Rebuff. conf. 36. n. 12. Porro dum quis non ipso facto cessit in manibus Superioris, dicendo v. g. cedo beneficium, supplicans, ut cessionem hanc admittere velit, &c. sed solum petit licentiam resignandi, antequam hanc licentiam concedat Superior, revocari posse, tradit Laym. ad cit. c. quidam: posteaquam verò eam concessit, omnem poenitentia locum sublatum esse, & posse talem cogi ad resignandum, tradit Paris. l. 3. q. 18. n. 48. citatis quam plurimis, dicitque communem juxta c. quidam. de renunc. & Doctores ibidem; ac rationem addit n. 49. juxta gloss. c. 7. compellendus; ne scilicet illudatur Superiore, dum poenitentia locus relinquere; procederet que id ipsum ait n. 59 non in beneficiis simplicibus tantum, sed & in dignitatibus, etiam Episcopali, & multò quidem magis; è quòd, etsi casus cit. c. quidam sit de beneficio simplici, militet tamen eadem ratio illusionis & dedecentis variationis, præterquam quòd cit. c. quidam, loquatur generaliter, citat pro hoc Hofst. Card. Butr. in cit. c. ac dicit communem & receptam, Item n. 62. ait procedere, si licentia sit petita à Papa, sive ab aliis inferioribus; cum etiam in his militet ratio illusionis, & variationis: citat pro hoc eosdem immediate ante citatos AA. Item n. 63. ait, procedere, si licentia hæc obtenta per se, sive per alium, de mandato tamen & ad instantiam beneficiati. Item n. 64. procedere, si licentiam obtentam jus fuerit acquisitum tertio, sive non; cum fundetur hæc dispositio non in eo, quòd jus fuerit acquisitum tertio; sed in illusionis & variatione. Eadem ferè hucusque dicta ex Parisio tradit Pirh. ad tit. de renunc. n. 112. ubi etiam hanc dat disparitatem: quòd, quem poenitet se cessisse bonis suis, possit se defendendo consequi, ne bona veniant, juxta l. quem poenitet. ff. de cessione bonorum, nimirum quòd Superiore, utpote coram quo necessariò faciendà est renunciatio beneficii, illudatur adhuc, si post obtentam licentiam resillire possit resignans; cessio verò bonorum non necessariò faciendà coram Superiore, sed fieri possit extra judicium; tum quia resignatio fieri solet liberè, cessio verò bonorum ut plurimum non nisi necessitate cogente. Ac denique qui cedit bonis, est eorum Dominus; beneficiatus autem non tam Dominus, quam procurator est beneficii, quòd spectat ad Ecclesiam; idè quæ potius cedenti bonis concedatur poenitentia; cum de majore ejus præjudicio agatur, ut Abb. in cit. c. quidam n. 1. Verum tamen Rebuff. distinguit Laym. loc. cit. n. 4. & ex eo Pirh. loc. cit. n. 113. Nimirum procedere doctrinam hanc Parisiis aliàs communem, dum absolute concessa est venia, Quòd si verò Superior non absolute concessit hanc licentiam, sed solum alicui commissionem dedit recipiendi renunciationem, attendenda esse verba commissionis, & qualitatem conditionis, quæ interdum apponi solet; & si v. g. dicat: accipe renunciationem Titii, quærat à illius conscientia, quòd justam renunciantis causam habere sibi videatur; posse Titium recedere, Si verò dicat: accipe renunciationem illius, si ita expedire tibi videatur; esse tunc in arbitrio prudentis commissarii, utrum revocatio resignationis admittenda sit, nec no, tradit Idem Laym. ibidem. & Pirh. loc. cit. De cetero Lott. l. 3. q. 16. n. 34. ait; quòd licet admittus ad resignandum, non

non possit poenitere, juxta *v. quidem de renunc.* hoc tamen procedere de rigore juris, qui non servatur ex stylo, quò minus nova supplicatio porrigi possit pro diversa resignatione; citat pro hoc *Put. decis. 40. l. 2. & decis. 15. sub titulo de renunc.* Addit quoque *Par. loc. cit.* quòd secundum stylum Curia Romana ante expressum consensum renunciandi in Cancellaria vel Camera Apostolica præsistit ab ipso met renunciante, si is absens sit, semper liceat poenitere, & recedere à renunciatione etiam post petitam & obtentam licentiam renunciandi à Superiore; hoc tamen solum locum habere in renunciatione beneficiorum in favorem facta coram Papa; non autem Episcopatum & aliorum beneficiorum consistorialium. Si enim Episcopus petierit & obtulerit à Papa licentiam renunciandi, posse eum etiam hodie cogi ad resignandum conformiter dispositioni juris communis, nimirum *cit. v. quidam.* Idem tradit *Par. l. 3. q. 18. n. 67. 70. & 75.* ubi is: quòd hic stylus, secundum quem resignans potest poenitere ante consensum præsistum in cancellaria vel camera, non reperitur observatus in renunciatione Episcopatum; idque ne ipsi Papæ illuderetur.

Quaestio 265. An, & qualiter in resignatione conditionata, & facta in favorem sit locus poenitentiae?

Respondeo primò: in hac resignatione est locus poenitentiae cum effectu (ita ut vel beneficium retineri vel resignari possit alteri tertio, & in ejus favorem novam supplicationem porrigere, & super ea consensum in Camera praeferre, quæ secunda supplicatio attenditur, & est revocatoria prioris, ut expressè *Par. l. 1. q. 12. n. 5. Chok. post citand. n. 27.*) etiam post porrectam (sive per ipsum resignantem presentem in Curia, sive per ejus procuratorem ad hoc specialiter constitutum: ut *Lott. l. 3. q. 16. n. 17.*) Papæ supplicam, & ab eo admittam, signatamque manu ipsius Papæ per verbum fiat ut petitur; seu datatam parvâ datâ. Quin & post registratam, & ut *Lott. loc. cit. n. 18.* etiam si à tergo supplicationis notata, ut contuevit, legeretur præstatio consensus; de quo tamen vide dicenda ex eodem ad finem quaestionis) *Chok. ad reg. cancell. 45. n. 23. & seq. Par. l. 1. q. 12. n. 16. juncto n. 26. 27. 28. 41. & 49.* *Lott. loc. cit. n. 18.* citantes *Burfat. conf. 393. vol. 4.* Et si enim admisso & dicta signatura perficiat gratiam, ut *Put. decis. 9. l. 1. & ut passim Doctores apud Par. n. 28.* quòd sola signatura admissionis priver resignantem beneficio; id ipsum tamen habet hanc tacitam conditionem, quatenus suppl. cantes in eadem spontanea voluntate persistant, ut *Abb. in c. super eo. de conditionis apposit. n. 8. & in fine;* & sic necdum resignatio dicitur in totum perfecta. *Par. l. 1. q. 12. n. 17.* Et licet ex parvâ datâ annotatione post porrectam supplicam videatur consensus (intelligi Pontificis) datus dare valorem gratiæ, *Par. l. 42. quin & ut Abb. in c. nosti. de elect. Selv. p. 2. q. 15. n. 4. Rebuff. de pacis. poss. n. 25.* apud eundem *Par. l. 34.* ex sola Papæ pronunciatione, quis fiat Prælati, adhuc tamen post parvam datam (quæ describitur à Notariis, & ut plurimum remanet apud impetrantes, nempe resignantes, vel illorum procuratores, quibus licet sic datatam supplicam lacerare, vel apud se retinere. *Par. l. n. 35.* ex *Burfat. cit. conf. 393. n. 7. & 13.*) postque cetera enarrata omnia censetur hac res adhuc esse integra in ordine ad *P. Leuten. Fori Benef. tom. III.*

etiam poenitentiam. *Par. l. n. 20. & 35. Lott. loc. cit. n. 18.* & licet ex suppositione præsentia resignantis in Curia vel mandati ab eo specialiter dati evitari non possit consensus (intellige parvi seu causalis & primi) præsumptio; hæc tamen præsumptio (quin & ille ipse consensus præstus parvæ datæ) non impedit, quò minus res sit adhuc integra. *Lott. cit. n. 18.* Siquidem parva illa data non adjicitur per Papam, aut per ejus Datarium, ut in ea perfecta videri possit signatura, sed per Præfectum parvæ datæ, ut propterea reputetur actus imperfectus; unde & sæpe post eam dimittitur in manibus ipsius resignantis. *Lott. n. 19.* citans *Burfat. ubi supra. & Rotam apud Paleott. decis. 458. n. 5. l. 3. p. 30. divers.* Et certè illud, quòd dicitur, solo verbo perfici gratiam, hodie non procedit; quia gratia dicitur informis literis non expeditis juxta constit. *Julii tertii. de 27. Maji 1553. Par. l. n. 38.* Sed neque respectu præjudicii resignatarii res post hac omnia minus est integra; cum in resignatario potius considerari possit spes quædam acquirendi, quàm juris acquisitio; cum actus validitas non pendeat à sola voluntate resignantis, etiam si in ea persistat, usque quo per Papam approberetur (quæ approbatio tunc plenè secuta censetur post præstitum in Cancellaria consensum, de quo paulò post) *Lott. n. 20.* & sic dicta spes non impedit variationem. *Lott. n. 22.* nisi fortè simul à dispositione juris quæratat certa spes; quòd et si contingat in casu *l. in diem. ff. de aquis pluvial. arcendâ;* in aliis tamen dispositio talis illam conditionem habet: si is, à quo originatur motus, perseveret in eadem voluntate usque ad finem, argumento *l. 3. ff. de servis exportandis. Lott. n. 23. & 24.*

2. Verùm signanter observandum, quòd tradit *Lott. n. 35.* quòd si consensus præstus implicite ex porrectione supplicationis facta per procuratorem habentem ad hoc speciale mandatum (potest enim consensus etiam induci per solam supplicationis porrectionem per ipsum principalem vel procuratorem ejus; quòd tamen intelligendum de consensu, quo satisfit *regula 45. Cancell. disponenti,* non expediri literas, nisi resignans per se vel suum procuratorem hujusmodi expeditioni in Cancellaria consenserit. *Chok. ad reg. illam. n. 33.*) dum resignatio facta in favorem, an fuerit acceptata per resignatarium, & ea implicita, acceptatio admittit per Papam, veluti cum resignatarius expostitæ sorte facti resignasset alteri (posse enim resignatarium jus, quòd habet ex supplicatione signata & registratâ cedere, & admitti hujusmodi cessionem etiam in favorem, ex *Mandof. in pr. signat. gratia. tit. resignationes. colum. 3. vers. beneficii obtenti,* & *Par. l. 2. q. 24.* qui etiam ait, de stylo Curia hanc vocari proprie cessionem, ad distinctionem resignationis alterius tradit *Chok. l. c. n. 37. & 38.* & addit ex eodem *Par. l.* quamvis hodie non de facili hujusmodi ceshio facta ante expeditionem literarum admittatur, nisi cum magna intercessionem; testari tamen *Parisiis,* se vidisse id concedi; hoc casu res delineret esse integra, compellique posset is, qui supplicationem porrexerat ad præstandum consensum explicitum.

3. Item attendendum ad illud, quòd habet *Lott. cit. q. 16. n. 50.* si facta resignatio in favorem, et si ante literas expeditas & publicatas, adeptamque per resignatarium possessionem resignans licite incumbat possessioni (ut dixerat idem *Lott. l. 3. q. 14.*

l. 3. q. 14 à n. 28.) teneatque in præjudicium successorum facta ab eo alienatio rerum solitarum alienari; non potest tamen à resignatione rescindi, ne illudere visus sit: eò quòd, licet consensus formalis, qui præstat in vim regulæ expeditioni literarum, dicatur auferre facultatem penitendi, tamen hoc fatius sit accipiendum; ut hinc non possit inferri; quin, si præcedat consensus casualis formaliter præstitus, interclusa etiam sit eodem modo facultas penitendi; cum hic de valore gratiæ, & perficiat ipsam resignationem in tantum, ut si propter aliquem defectum actus sit nullus, non tamen annulletur consensus, sed ut in eo substantia gratiæ vivat, & defectus tolli possit, vel per reformationem prioris supplicationis, vel per novam provisionem; idque perpetuò in vim prioris consensus, ita ut novo consensu præstando supplicatione opus non sit (uti idem tradit Chok. loc. cit. n. 29. juxta Mohed. decis. 5. de renunciata.) atque ita consensus hic formalis, de quo in dicta regula respectu gratiæ & illius substantiæ reputetur veluti quid superinductum pro executione actus jam perfecti & absoluti; ut Cassad. decis. 1. de renunc. n. 4. ut propterea illi facillimè passim derogetur.

4. Ac denique observandum, quod Lort. in confirmationem horum habet n. 60. ubi: tota igitur vis in abdicando jus & possessionem à resignante attribuitur illi consensui casuali, executo tamen per applicationem ad personam resignatarii mediante apprehensione possessionis, ut inde impediatur regressus resignantis. Quare hoc præcipue observandum, an talis consensus resignantis purus sit, an conditionalis; si enim conditionalis est, non purificatâ conditione evanescit, veluti si resignans mandatum dedisset ad consentiendum sub reservatione pensionis liberæ & exemptæ à quocunque onere, & non aliàs, & resignatarius consensisset reservationi pensionis simpliciter, non tamen cum hac circumstantia; hoc enim casu jam deficeret consensus resignantis, aperireturque illi via ad possessionem, intellige, continuandam.

5. Sed neque his obstat, quòd, dum resignatio facta per procuratorem, is post signatam supplicam mortuo principali, cogatur præstare consensum; nam id intelligitur, si in vita principalis signata fuerit supplica, & principalis resignans perstitit in eadem voluntate cedendi tempore mortis, aliàs secus. Paris. cit. q. 12. n. 37. citans Menoch. de recup. poss. remed. 1. n. 243.

6. Porro procedit hac responsio, etiamsi resignans post signatam supplicam & datam juraverit, se non retracturum, aut variaturum, sed præstaturum consensum formalem in Cancellaria. Quemadmodum & Procurator constitutus ad renunciandum cum juramento de non revocando, revocari potest. Paris. n. 44. & 45. ex Bursat. loc. cit. Unde jam deducitur primò, quòd dum constitutus ad resignandum Procurator porrexit supplicationem, eaque subsignata fuit & registrata, præstitisque per eundem Procuratorem parvus consensus, possit principalis resignans hunc procuratorem revocare, intimando in Camera vel Cancellaria hanc revocationem; & licet de revocatione consensus per eum dari non exprimat, id tamen sufficit; nimirum ut dictus consensus revocatus censetur. Chok. n. 29. Paris. cit. q. 12. n. 47. citans Bursat. conf. 393. colum. ult. & Rott. in Jadicen. canonicat. 16. Decemb. 1561. ac dicens esse communem. & n. 48. procedere, etiamsi re-

vocatio consensus esset nulliter facta, modò constet de mente resignantis, pro quo citat Bursat. ubi ante Gomel. &c. De cetero, si principalis redderet certiorum per literas procuratorem, ut constat, donec alias à se receperit; non poterit interea præstare consensum in Cancellaria, vel etiam resignare; si id necdum fecerit; cum hæc litera sint loco intimationis revocationis mandati. Chok. ad dictam reg. 45. de consensu in resignat. n. 30. Paris. l. 9. q. 28. Secundò deducitur, dicta hucusque procedere quoque in resignatione permutationis gratiæ, ut nimirum post porrectam permutationis gratiæ supplicationem, eamque admittam &c. ante præstitum in Camera vel Cancellaria consensum possit penitere, & vel simpliciter retinere beneficium, vel cum alio tertio illud permutare, Paris. n. 52. citans Put. decis. 204. l. 2. Ac denique vacare beneficium per obitum, cum resignans moritur post signatam supplicam ante præstitum consensum in Camera vel Cancellaria. Paris. n. 54. citans Put. decis. 92. n. 6. & decis. 94. l. 2. Chok. loc. cit. n. 28.

7. Respondeo secundò: Post præstitum verò in Camera vel Cancellaria consensum supplicationi perfectè signatæ, id est, datatæ per Datarium & registratæ, jam definit res esse integra; quò minus resignans valeat penitere cum effectu, & locum habet illud: remittentibus jura sua non datur regressus. l. quaritur. §. si venditor. ff. de adili edito. Lort. cit. q. 16. n. 27. & 28. Paris. cit. q. 12. n. 16. citans AA. uti & decisiones Rota quamplurimas; dum enim in regula Cancell. de consensu in resignat. & pensionib. (quæ est Sixti V. & quadragesima apud Paris. n. 21. vel quadragesima quinta apud Lort. loc. cit. n. 1. & Chok. ad hanc regulam) ordinavit Papa, ut super resignatione cujuscunque beneficii Eccles. seu cessionis juris in eo, quam in manibus suis vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, Apostolica litera nullatenus expediantur, nisi resignans, si præsens in Romana Curia fuerit personaliter, alioquin per procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, & juraverit, ut moris est. Et si ipsum resignantem pluries super uno & eodem beneficio in favorem diversarum personarum successivè consentire (intellige hoc consensu formali præstito in Camera) contigerit, voluit sanctitas sua, quòd primus consensus tenere & alii posteriores consensus ac litera eorum preteriti, etiam sub priore data expeditæ, pro tempore nullius sint valoris vel momenti, &c. dum inquam sic statuitur, hic consensus attendendus est tanquam causa formalis, per quam actus resignationis perficitur, & recipit robur. Paris. n. 22. citans Sarin. ad regul. de infirm. q. 31. & finè quo actus resignationis hujus ipso jure invalidatur, ut Glossator antiq. ad dictam reg. de consensu. Paris. n. 23. addeoque, sicut ante dictum consensum penitere licet; quia dum superest aliquid agendum, nihil adhuc dicitur actum; c. super eo de off. delegat. Paris. n. 25. itè post eum penitere non licet amplius.

8. Porro cum hujus consensus forma singulariter per dictam reg. cancell. introducta sit, quòd esse seu præstari debeat adjuncto juramento (nempe quòd non intervenerit fraus, dolus, vis, metus, nec aliqua simonia) aliàs à jure communi non exacto, (quin & vi cujus sufficiebat simplex consensus per supplicationem, ut Chok. loc. cit. n. 9. ex Cassad.

fad. & Mohed.) hinc hic consensus sic externus (non ex eo, quod quasi prius minus perfectè praestitus extendatur deim simpliciter in Cancellaria, sed quod extendatur cum dicto juramento. Lott. n. 9.) pro forma hujus renunciationis investus est. Lott. n. 8. citans Felin. in c. cum dilecta. n. 34. de rescrip. Anchar. conf. 36. n. 2. &c. Multumque differt hic consensus formalis ab illo priori praestito resignationi dicto causali, de quo vide Lott. l. i. q. 25. n. 70. Differt quoque hic consensus formalis praestitus, nimirum in Cancellaria vi dictae regulae pro expeditione literarum ab illo consensu praestito supplicationi seu parva data, quod hic causalis consensus perpetuo ponatur sub data signatae supplicae; ille vero formalis, etsi recipiat datam diversam à supplicatione, retrahatur tamen semper ad datam supplicae seu diem datae supplicae. Lott. n. 31. & 32. Paris. n. 30. qualiter retrahatur non potest, si ante illum intervenerit poenitentia; quia jam est de subiecto non supponente, seu extrema non sunt habilia. Paris. cit. n. 30.

9. Notandum tamen, quae circa hanc habet Lott. n. 59. ubi: quod hanc quidem processerint secundum usum ad sua usque tempora; ceterum hodieum (intellige tempore Lotterii) inventus sit stylus, quo distinctio illa inter consensum illum parvum & extensum prorsus sit sublata, indeque melius fraudibus occursum, quam per dictam regulam; dum prius non adjectur consensus à tergo supplicationis signatae, quam ille sit in libris Camerae extensus: adeoque in Cancellaria praestitus sub ea verborum formalitate, quae respiciat tam signaturam supplicationis, quam expeditionem literarum; indeque frustratoria est indagatio temporis, an sit praestitus ante, vel post datam extensam, quod vix olim etiam erat practicabile; cum inter datam parvam & extensam respectu temporis nulla sit differentia; dum nihil est, quin eodem die, quo supplicae fuit signata, parva data, Datarium valeat eandem datam extendere. Vide eundem de his pluribus, & de hoc consensu extendendo plura *quasi. seq.*

Quaestio 266. Quare, quando, ubi, à quo, & in quorum beneficiorum resignatione, & qualiter hic consensus praestandus & extendendus in Camera vel Cancellaria Apostolica?

Respondeo ad primum: Consensum hunc ideo per ipsum resignantem, vel ejus Procuratorem ad hoc specialiter constitutum praestandum seu extendendum, & quidem cum juramento, ut dictum; seu ideo investam hanc regulam Cancellariae quadragesimam quintam, ut praevaleant & tollantur fraudes & doli, qui alias oriri possent, dum alius posset nomine alterius porrecta supplicatione resignationis cum privare beneficiis. Chok. ad illam reg. n. 8. citans Sarnens. ad reg. de public. resign. n. 3. & 4.

2. Respondeo ad secundum: Consensus hic sub pena nullitatis resignationis vi constituitur. Clem. VII. 19. incipientis: *Sanctissimus in Christo Pater &c.* praestandus seu extendendus in Camera erat intra dies 15. (in resignationibus tamen venientibus ex Francia intra tres menses. Chok. loc. cit. n. 10. Paris. n. 137.) numerandos à die praestigationis consensus supplicae, sive à die missae suppli-

cationis per Datarium ad registrum, seu summistam. Paris. l. 8. q. 8. n. 126. Chok. loc. cit. n. 11. Lott. cit. q. 16. n. 25. Idque (quae fuit intentio illius Pontificis in edenda dicta constitutione) ad obviandum fraudibus & machinationibus per resignantes excogitatis, & ne beneficiorum status haberet in incerto positus; dum interea differendo illum consensum in arbitrio resignantis erat, velle cessionem à se factam cum parvo consensu probare, & ad perfectionem deducere, aut potius improbare & poenitere. Paris. loc. cit. n. 128. & 129. Lott. cit. n. 25. Porro hanc constitutionem non expirabile morte Clementis conditoris, sed esse perpetuam, non secus ac alias Extrav. eò quod, licet hanc constitutio allegetur pro regula Cancell. (quae morte Papae earum conditoris expirant) habeat tamen essentiam constitutionis; constitutio autem sit perpetua; quia habet vim legis, tradit Paris. loc. cit. n. 132. subjungens n. 135. obligare etiam ignorantes, cum habeat decretum irritans, nimirum resignationem. Verum tamen dictam constitutionem Clem. ceteraque ejus praedecessorum per non observantiam ad dictum tempus exolevisse (etsi dicta constitutio & aliae observentur quoad multa alia in iis contenta, v. g. quoad descriptionem consensuum in libris Camerae, &c. cum novum non sit constitutionem servari quoad aliqua, & quoad alia abuisse in desuetudinem, ut dicitur in decis. Rotae mox citanda) ait Lott. loc. cit. n. 26. & Chok. l. c. à n. 42. dicens proinde inanes esse constitutiones; quas Parisius multis verbis discutit, juxta decis. Rotae in Conchen. beneficiis. 14. Novemb. 1611. quae est 356. p. 1. recent. quam fuisse recitatam ab eodem Chok. utiliter leges. Atque ita, licet alias Cancellaria non solebat admittere Procuratorem ad renunciandum post annum, ut Glossator antiq. Chok. l. c. n. 97. valet tamen hodieum consensus ille in Camera praestandus praestitus per Procuratorem etiam post quatuor annos à morte resignantis. Chok. n. 44. nisi forte appareat mutata ante mortem voluntas principalis. sitque revocatio intimata Procuratori vel resignatario. Chok. *ibid.* vel si procurator vivo resignante supplicationem non porrexisset; quia cum per mortem mandantis expiret mandatum, talis procurator re adhuc integrè nihil facere potest, seu non potest porrigere supplicationem, & postea praestare consensum in favorem resignatarii. Chok. cit. n. 44. Paris. l. 9. q. 24. n. 9. & 10. dicens communem & in praxi receptam. De cetero consensus hic perficiens resignationem non solum vivo resignante praestari potest, sed etiam post mortem illius per procuratorem illius, modò per hunc procuratorem fuerit porrecta supplicae signata, & data resignante vivo. Chok. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 14. & 15. juxta Extrav. Leonis X. & Alex. VI. apud eundem, & plurimos ab eo citatos Auctores. Proceditque idipsum, etiam si probaretur, constituentem ante mortem mutasse voluntatem suam, modò illa voluntas revocata non fuerit intimata. Chok. cit. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 26. & q. 25. n. 12. juxta Clem. 1. de renunc. intellige, vel resignatario, vel procuratori, vel notariis Camerae. Paris. cit. q. 24. n. 26. & 27. Econtra non procedit, si principalis ipse porrexit supplicationem, & postea constituit procuratorem ad consentiendum resignationi; in hoc enim casu procurator ille praestare non poterit consensum post mortem principalis; quia respectu ipsius procuratoris res

est integra, cum nihil egerit & consequenter exspirat mandatum. Chok. n. 15.

3. Illud quoque spectat ad hanc circumstantiam temporis, quo hic consensus praestandus, an dum necessarius est quoque consensus resignatarii, ut dum resignatio est cum reservatione fructuum aut pensionis, consensus resignatarii praestari debeat uno eodemque tempore; ad quod quidem responderi Paris. cit. q. 8. n. 28. negativam esse veram, eod quod nullibi reperitur, hos duos consensus uno eodemque tempore praestandos. Idem tradit Chok. loc. cit. n. 45. num. tamen 94. ait Paris. secundum plures & peritos practicos, unum ex hisce consensus non posse, nec solere extendi absque alio, eod quod uterque sit formalis, & cum unus sit pars alterius, formam esse individuum, juxta quod tradit Rota in Acherontina fructuum. 16. Jun. 1579. Illud certum juxta eandem decis. esse locum poenitentiae, donec uterque consensus sit extensus; quia tamdiu res est integra, Paris. n. 95. & in tantum consensus ille resignatarii (intellige etiam extensus) est necessarius in tali resignatione conditionali reservativa fructuum, vel regressus, ut si ante illum postum resignans moriatur, beneficium vacet per obitum illius. Paris. n. 96. eod quod, cum resignatio sit conditionalis, requirebatur adimplementum illius conditionis ante mortem resignantis, & regula sit: Ubi aliquid agendum superest, nihil actum est: & ideo post mortem resignantis non potest consentire resignatarius; quia res non est integra; cum resignanti neque regressus, neque reservatio fructuum acquiri possit. Paris. n. 97.

4. Respondeo ad tertium primo: Recepta praxis & stylus Curiae jam est, quod solet consensus hic praestari vel in Camera, vel in Cancellaria. Chok. loc. cit. n. 41. Paris. l. 8. q. 8. n. 12. citans quamplurimos. & n. 33. juxta Rotam in Astoricensi. 5. Martii 1548. ita ut, si praestetur consensus hic alibi, consensus sit nullus; cum paria sint, non praestare consensus, & praestare illum absque solemnitate requisita (intellige pro forma) adeoque in tali casu opus sit novo consensu. Paris. cit. q. 8. n. 14. Chok. loc. cit. Idque etiam independenter ab eo, quod praestetur consensus intra tempus definitum in Constitut. Clem. VII. utpote quae, ut dictum, exolevit. Chok. n. 42. proceditque responsio in omnibus & quibuscunque personis, resignantibus in manus Papae, exceptis Cardinalibus, qui ob eorum maximam dignitatem, & infinita, ut ait Paris. privilegia praestant consensus per schedulam propria manu subscriptam, proprioque sigillo signatam. Paris. loc. cit. n. 15. & 16. Secundo: Extendendus est hic consensus per Notarios Camerae vel Cancellariae in eorum libris juxta constituit. Clem. VII. Paris. n. 69. non sufficit autem, hunc consensus in Broliardo extendi, sed dicta constitutio Clem. VII. requirit, ut extendatur in libris authenticis Camerae. Paris. cit. q. 8. n. 140. Et donec hic consensus extensus est in hisce libris, potest resignans, ut dictum, poenitere, Paris. n. 70. Scribi quoque hunc consensus formalem a tergo in supplicatione originali & literis, ut fieri videmus, ait idem Paris. n. 73. & hunc consensus solere apponi a tergo Bullarum in literis provisionis, & nisi apponatur, literae sint nullae, & non solere has literas expediri, nisi contento consensu a tergo illarum, ex Put. & Mohed. tradit idem Paris. n. 73.

5. Respondeo ad quartum: Potest hic consensus praestari per ipsum principalem, vel ejus procuratorem, requiritur tamen, ut, si ipse principalis sit praesens in Curia (quae ut glossator antiq. apud Chok. loc. cit. n. 4. debet hic accipi pro muris tantum civitatis, vel ad summum pro suburbis quoque, & non pro spatio duarum diatarum ab urbe) personaliter praestet hunc consensus, ita ut tunc ad hoc procuratorem constituere nequeat. Chok. l. c. n. 39. Paris. cit. q. 8. n. 22. & 23. & fusiùs l. 9. q. 12. à n. 1. citans Gig. de pens. q. 11. & c. Idque, etiamsi sit in magna dignitate etiam Cardinalia. Hinc, ut dictum, Cardinales, dum consignat sedam, in qua eorum conscriptus consensus, mittunt Notariis, vel ipsi Notarii accedunt ad eorum palatia ad recipiendum consensus; Chok. cit. n. 39. Paris. cit. q. 12. n. 6. citans Navar. ad c. accepta. opposit. 7. n. 27. de restit. spol. Non tamen procedit responsio, dum praestatur consensus in Camera; tum enim Notarii Camerae etiam Procuratores praesentium admittunt. Paris. l. 9. q. 12. n. 8. & ex eo Chok. l. c.

6. Respondeo ad quintum: Locum habet haec regula de praestando seu extendendo consensu in Camera vel Cancellaria in beneficiis omnibus, etiam dignitatibus & personatibus, non tamen in beneficiis consistorialibus. Chok. loc. cit. n. 32. citans Tusch. pract. conclus. 10. 6. conclus. 99. in fine. Paris. cit. q. 8. n. 6. & 1. Sic renunciaciones Episcopatum sunt in Consistorio praesentibus Cardinalibus. Chok. n. 32. & in his cessionibus Episcopatum praestatur consensus Cardinali, qui constituit processum, & est relationem facturum in Consistorio. Paris. cit. q. 8. n. 10.

7. Respondeo ad sextum primo: Hic consensus praestandus est de necessitate, ita ut alias ipso jure annulletur ipse actus, nempe resignationis; non praestito enim hoc consensu, non expediuntur literae in Cancellaria vel Camera; his literis autem non expeditis non prodest resignatio, cum non possit capi possessio, multoque minus percipi fructus. Paris. cit. q. 8. n. 2. Item literae ipsae, si seorsim absque tali consensu fuerint expeditae, sunt nullae & invalidae; dum enim dicitur in regula: Literae nullatenus expendantur, nisi cedens. & c. utique verbum illud nullatenus absque dubio literas ipso jure annullat; cum à forma expressè praescripta recedatur. Paris. cit. q. 8. n. 51. & 52. Glossator antiq. ad Chok. ad dictam reg. 45. nu. 2. Secundo: Consensus hic debet esse expressus; ut colligitur ex regula. Paris. cit. q. 8. n. 25. citans Put. decis. 10. n. 3. l. 2. ac dicens esse receptam communiter ab omnibus in praxi; ubi enim in aliquo actu requiritur consensus, intelligitur de expresso. Paris. ibid. n. 26. citans Sarn. de impetrat. benefic. per obitum famul. Cardinali. q. 11. n. 2. & c. & quoties agitur de prejudicio alicujus, requiritur consensus formalis; in resignationibus autem vel maxime agitur de prejudicio resignantis; cum resignare sit donare, adeoque non praesumitur quis renunciare beneficio, nisi de eo constet expressè; Paris. l. c. n. 37. & 38. dicens esse communem DD. Proinde consensus hic aliter, quam expressè praestitus est invalidus; quia paria sunt non praestare consensus, & praestare illum absque solemnitate requisita; seu paria sunt, non consentire, & consentire nulliter, ut Put. decis. 360. n. 6. l. 2. Paris. n. 45. & 46. & sicut actus contra legem gestus nullus est, l. non dubium. c. de l. l. sic

licetiam gestus contra stylum, ut Cravett. *conf.* 201. n. 19. & 20. Gig. *respons.* 22. n. 8. Alciat. *conf.* 220. in *fine*. apud Paris. n. 49. Regula autem requirit consensum præsenti expresse, & sic præstandum esse, est de stylo receptum, & sequitur, hunc stylum servandum esse tanquam legem. Paris. n. 47. Hinc jam quoad expeditionem literarum & abdicationem juris à resignante, non esse validum consensum, qui colligitur ex porrectione supplicationis, ait Paris. *cit.* q. 8. n. 28. Neque sufficiens est consensus, qui appellatur parvus, seu præstitus parvæ datæ; cum hic remaneat penes partes. Paris. n. 29. Porro licet, dum constaret, consensum illum sic nulliter fuisse præstitum, in revalidatione requiritur novus consensus. Paris. *num.* 54. de quo plura q. seq. dum tamen aliud non constat, præsumitur in expeditione literarum intervenisse consensus bonus. Paris. n. 55. citans Caputaq. *decis.* 313. p. 1. in principio. semper enim capitur præsumptio pro validitate actus, juxta notat. in l. quoties. ff. de verb. signif. & l. quoties. ff. de reg. juris, ita ut hæc præsumptio, quod actus valeat, præferatur aliis præsumptionibus, ut Decius in l. postquam liti. n. 23. c. de pactis. Paris. n. 56. & 57. Et certe præsumitur pro Notariis Camerae & aliis Officialibus, dum hi non receperunt consensum nisi bonum, & non permisissent fieri expeditionem literarum. Paris. *num.* 59. Idque multo magis, si literæ jam à multo tempore erant expeditæ: consensus siquidem requisitus ad validitatem actus ex spatio longi temporis præsumitur intervenisse. Paris. n. 60. citans Mascard. de prob. *conclus.* 417. & plurimos alios; tempus autem longum, ut præsumatur consensus, est 10. annorum. Paris. *num.* 62. citans Mascard. ubi antea. Lamb. de jurep. l. 1. q. 9. p. 1. *num.* 107. & c.

Questio 267. An, dum litera provisionis sunt reformanda, sufficiat consensus formalis legitimus jam præstitus, an requiratur novus, & contra dum consensus hic præstitus fuit nullus, post expeditionem revalidari queat?

Respondeo ad primum: Si de consensu (intelligit legitime semel præstito) facta fuit expeditio literarum, opus non est novo consensu; sed potest rursus sub eodem consensu fieri nova expeditio super nova gratia. Lott. l. 3. q. 16. n. 57. ita ut, si propter defectum aliquem actus sit nullus, defectus tolli possit per reformationem prioris supplicæ, vel per novam provisionem in vim prioris consensu. Lott. *ibid.* n. 56. Paris. l. 8. q. 8. n. 63. citans Mohed. *decis.* 60. quæ incipit: si eadem parte. *cit.* de renunc. ubi is ait: quod practica est, ut signata supplicatione consensus præstetur in Camera vel Cancellaria; & postea expediatur Bullæ, in quibus, si aliquis defectus est, tunc fit reformatio ad primam supplicationem, vel nova provisio tollens defectum, pro expeditione sufficit primus consensus & c. Loquitur autem Paris. de consensu simplici & puro (quem n. 66. ait dici illum, quoties fuit præstitus juxta formam supplicationis, & contenta in supplicatione concernunt validitatem resignationis, & tendunt ad corroboracionem voluntatis renunciantis) ed quod consensus simplex & purus, sive si consensus est simpliciter præstitus, præsumitur durare juxta l. eum, qui voluntatem. ff. de prob. & c. majores, de beprism. & Put. *decis.* 252. n. 7.

P. Laurent, Fort. Benef. Tom. III.

l. 3. Paris. n. 64. & 65. secus verò esse, ait Paris. in *fine.* n. 65, si consensus non sit simplex, sed ad certum actum, v. g. si sit sub reservatione regressus. Unde subjungit *num.* 67. & 68. Si duæ supplicationes ejusdem datæ reperiantur, in quarum una reservatur resignanti regressus, in alia verò non; & postea verò resignatarius consensit juxta formam supplicationis sub tali data, referendum hunc consensum juxta *decis.* Rora in *Abulensi parochial.* ad supplicationem, in qua regressus non erat reservatus; quia is, qui habet regressum, debet probare consensum, quem quia non probat concludenter, cum is referri possit ad aliam supplicationem, illi supplicationi standum.

2. Respondeo ad secundum: Dum consensus præstitus in vim dictæ regulæ 45. Cancell. est nullus, quia v. g. præstitus per procuratorem non idoneum, potest revalidari post expeditionem literarum, v. g. quia procurator legitimus, vel ipse Dominus consentit legitime. Eo quod ubi consensus requiritur in aliquo actu, sufficit, quod quomodocunque præstetur; adeoque sive sequatur, sive præcedat, actus est validus, argumento c. una. & c. suggestum. de jurepatr. Paris. *cit.* q. 8. n. 104. & 105. citans pro hoc Sarn. ad reg. de infirmis, q. 26. *column.* 2. Put. *decis.* 268. n. 2. l. 3. Caputaq. *decis.* 205. l. 1. Cassad. *decis.* 1. nu. 4. & *decis.* 3. de renunc. & Rot. in *Segobienf. de Villa castri.* 17. Octobris. 1552. teste Caputaq. *decis.* 175. p. 2. Neque his obstat primò c. auditis. de elect. ubi doctores omnes colligunt ex illo textu, consensum nihil operari, quando actus est nullus, maxime, quando hic consensus supervenit tempore non congruo; quia id speciale est in electione, ob rationem ibi tradi solitam à doctoribus. Paris. n. 101. junctio n. 105. in *fine.* Neque ob stare videtur, quod consensus de stylo requiratur ante expeditionem literarum; quoties autem requiritur aliquid per prius & posterius, videtur hoc ipsum datum pro forma, & formam non servatam actus corrumpit: nam respondet Paris. n. 108. formam illam, quod consensus debeat præcedere expeditionem literarum, respicere ipsos expeditores, non autem partes, quæ illas expediti volunt; unde & regula illa non fit de dandis. citat pro hoc Caputaq. *decis.* 175. n. 4. & 5. Subdit tamen Paris. *cit.* n. 108. si consensus absolute non fuisset præstitus, se credere, consensum supervenientem expeditioni literarum non revalidaturum resignationem; ed quod hic consensus requiratur formalis, & per consequens à principio debet intervenire.

Questio 268. Sub qua die ponatur consensus hic formalis præstitus, & quomodo præstitus probetur?

Respondeo ad primum: Consensum hunc retrotrahi ad tempus datæ supplicationis, etiam si sit præstitus longo tempore post. Paris. l. 8. q. 8. n. 111. citans Sarn. *decis.* 20. l. 1. Caputaq. *decis.* 206. l. 1. & c. Unde dicitur, quod data consensu præstiti non attendatur, licet necessarius sit pro expeditione literarum; cum ex tunc, scilicet ex tempore datæ supplicæ dicatur fieri resignatio. Unde dicitur in literis: *hodie in manibus nostris resignavit: & ponitur tempus datæ supplicæ.* Paris. n. 112. ex Crescent. *decis.* 210. in *fine.* l. 1. Quod si quis porrexit supplicam; quæ fuit signata, & dein fecit aliam resignationem, si dein consensit primæ supplicæ signatæ, consensus retrotrahitur ad diem da-

M 3

ra illius, & consequenter tenet illa. Si verò confensit secundæ resignationi seu supplicæ, & nondum confensit primæ, confensus non potest retraheri ad datam primæ. Addit quoque Paris. n. 115. non retraheri consensum ad diem datæ, quoties id esset cum præiudicio tertii; citat pro hoc Put. decis. 268. n. 3. l. 3. verum circa hæc reflectendum, quæ q. 265. num. 9. ex Lott. dicta, nempe hodie esse stylum, non prius adijcendi consensum à tergo supplicæ signatæ, quam ille sit extensus in Cancell.

2. Respondeo ad secundum: Non sufficere semiplenam probationem, qualis esset per testes de publica voce & fama, sed requiri plenam; eò quod talis probatio non sit difficilis. Paris. cit. q. 8. num. 76. juxta decis. Rot. in Camaricens. Canonicas. S. Gangarici. 8. Junii. 1552. Verè igitur probabitur, si in bullis provisionis fiat de hoc mentio, prout requiritur de stylo, Paris. nu. 82. ex Put. decis. 368. nu. 3. l. 2. Addit tamen Paris. num. 80. consensum hunc præstitum probari posse ex dicto Notarii Cancellariæ & testium, uti & n. 83. visis literis renunciationis, præsumi hunc consensum præstitum; cum aliter literæ non fuissent expeditæ; eò quod præsumendum sit pro Notariis, & sic aliter asserent incumbere onus probandi.

Questio 269. An, & qualiter, & in quibus casibus derogetur dicta regula 45. de extendendis consensibus?

1. Respondeo ad primum: quamvis Paris. cit. q. 8. nu. 121. dicat huic regulæ regulariter non derogari, ait tamen Lott. l. 3. q. 16. n. 59. facillimè derogari huic regulæ; eò quod, ut dictum aliàs ex eodem, consensus hic formalis, de quo in regula hac, respectu substantiæ gratiæ reputetur veluti quid superinductum pro executione actûs perfecti & absoluti.

2. Respondet quoque ad secundum Paris. loc. cit. n. 122. quod derogatio debeat esse nominatim & expressa; eò quod regula Cancellariæ habeant decretum irritans: citat pro hoc Felin. in c. nonnulli. n. 7. de rescript. Caslad. decis. 38. n. 11. super reg. Sarn. in proem. regula juris. q. 5.

3. Respondeo ad tertium: casus, in quibus derogatur huic regulæ sunt primò: quoties beneficium confertur absenti cum reservatione pensionis; posse enim Papam reservare pensionem absque consensu beneficiati communiter receptum est, & resolutum in Rota Chok. ad hanc reg. num. 47. restans, vidisse se id factum à Paulo 5. in certo Canonatu derogando huic regulæ. Paris. cit. q. 8. n. 118. Verumtamen, ut ait Lott. l. 1. q. 35. nu. 72. consensui primo seu causali (sic dicto, ut Lott. ib. n. 69. quia per modum causæ tam in supplicatione, quam in literis narratur, & sic super eo radicitur gratia) minime unquam derogat Papa (et si posset, in his enim non est questio de potestate, sed de voluntate & usu) imò tantum absit, ut isti primo consensui deroget, ut etiam talis derogatio prorsus sit impracticabilis, ita ferè ibid. Lott. Secundò: quoties resignatur in favorem minoris absentis; tunc enim derogatur dictæ regulæ, & Papa contentatur non præstito consensu minoris, adeoque resignatio illa annullari nequit ob non præstitum à resignatario consensum. Chok. loc. cit. Paris. n. 120. Verumtamen non in his solum casibus derogatur huic regulæ, ait Lott. loc. cit. n. 59. sed et-

iam in aliis passim, ut videre est ex decis. Rota. 396. p. 7. divers.

Questio 270. An resignans possit repetere beneficium resignatum, & ad illud regredi, intelligendo hoc non de regressu, qui datur post mortem, vel cessionem resignatarii, vel quia hic reservatus fuit in resignatione; de hoc enim agetur infra, ubi de resignatione sub reservatione regressus, vel quia daretur ex nova causa, puta, dum beneficium resignato iterum vacante quis ad illud eligeretur, præsentaretur, aut aliter de eo provideretur (posse enim talem novam causam intercedente illud repetere, & ad illud regredi certum videtur, & quotidie præcogatur de stylo communi & recepto; & juxta doctores omnes in c. 2. de renunc. Paris. l. 1. q. 13. n. 43. idque etiam si jurasset quis simpliciter, se nolle tale beneficium repetere juxta cit. c. 2. de renunc. & gl. in c. ad nostram. de iurejurando. Paris. cit. q. 11. n. 45. eò quod iuramentum non extendatur ad ea, de quibus non fuit cogitatum. c. clericus. de iurejur. & ibi auctores. Item regulariter non extenditur ad ea, qua superveniunt, ut gl. in cit. c. ad nostram. Paris. à n. 46. quod tamen non procedere, dum quis ob crimen resignavit, tradit Paris. loc. cit. n. 51. juxta doctores in c. nisi, de renunc. uti nec de Episcopo renunciante, ut monachus fiat. Paris. ibid. n. 52. citans Majol. de irreg. l. 3. c. 6. n. 7. & doctores in c. post translationem. de renunc.) sed intelligendo questionem de eo regressu, qui fieret resignatario vivente, & non sponte cedente, aut aliàs post resignationem simplicem beneficio necdum collato?

Respondeo negativè: (intelligendo nimirum, dum renunciatio fuit perfecta eo modo, ut dictum q. præced.) constat ex c. periculosum. 7. q. 1. ubi dicitur: quàm periculosum sit in divinis rebus, ne quis cedat juri suo, scriptura S. declarat: dum in Genesi Esau primatum suum inde perdidit, nec recipere ideo postmodum potuerit, quod semel cessit &c. & ibi gl. v. quam. Gemin. Turcrem, & alii passim. Item ex c. transmissa. c. de renunc. & ibi Butrio num. 1. Abb. Bald. & alii communiter; & c. si reprobandum, ad renunc. in 6. & ibi auctores Paris. l. 1. q. 13. n. 1. citans C. Paris. conf. 135. n. 2. vol. 4. Rebuff. conf. 192. n. 4. Ratio quoque patet, quia resignans abdicavit à se omne jus, quod habebat. Ad hæc illud & variatio, quæ contingit in tali repetitione & regressu, prohibetur maxime viris Ecclesiasticis. c. cum autem. de jurep. c. publicato. de elect. Paris. loc. cit. à n. 2. Et cum, quod à principio est voluntarium, ex post facto efficitur necessarium, reg. quod semel. de reg. juris, in 6. resignans beneficium, quod à principio non cogebatur resignare, voluntarie resignatum non potest repetere. Paris. n. 7. atque ita petenti restitutionem beneficium obstat exceptio spontaneæ renunciationis. c. super hoc. de renunc. Paris. n. 34. defectus namque notorius proprietatis (qualem notorium defectum proprietatis beneficii

neficium inducit renunciatio. Paris. nu. 36. ex Abb. communiter recepto in c. sollicitè. de restit. spol.) repellit aliquè à repetitione sui beneficij. Paris. n. 35. citans Rotam. decis. 2. de restit. spol. ac dicens esse communem teste Navar. Operaturque exceptio cessionis eundem effectum, quem exceptio litis finitæ & rei judicatæ. Paris. n. 37. sic resolutum dicens in Mediolan. pensionis. 1. Julii 1551. teste Caputaq. decis. 320. p. 1. de hoc intelligunt doctores, dum dicunt, renunciantibus sua beneficia ad illa obtinenda non dari regressum. Paris. ibid. n. 9. citatis quamplurimis. Proceditque responsio etiam in tacita renunciatio; cum tacita renunciatio in præjudicium resignantis idem operetur, quod expressa. Paris. loc. cit. n. 10. citans C. Paris. conf. 76. n. 1. & seq. vol. 4. Hojed. de incomp. p. 1. c. 13. n. 36. & c. Procedit item, etiam si renunciatio non fuerit juramento firmata. c. transmissa. & c. presentia. de renunc. Paris. n. 37. & 30. citans Abb. in c. super. 20. n. 7. de renunc. Nav. in c. accepta. de restit. spol. n. 7. Verumtamen, quia hæc responsio multas patitur limitationes & casus, in quibus iste regressus videtur esse licitus, sit

Quæstio 271. An, qui resignavit inconsulto, possit panitere & repetere beneficium?

Respondeo: Potest, si necdum collatio sit facta alteri. Paris. l. 1. q. 13. nu. 19. citans Gemm. in c. 2. de renunc. in 6. nu. 12. Burlat. conf. 393. n. 10. vol. 4. ac dicens esse communem. Sic locum habere in eo responsum, qui motus iræ vel indignatione renunciavit, dicit ibidem Paris. citans Decium in c. ex parte. 1. de off. deleg. n. 24. Boëtium decis. 150. nu. 7. qui etiam pro hoc rationes adducit; subdit tamen idem Paris. ibid. responsum hanc hodie locum non habere in praxi, loquendo de resignatione, quæ fit coram Papa, cum illa non expectatur statim, sed ex intervallo temporis; dum interea licita sit penitentia usque ad consensum præstitum & extensum in camera vel Cancellaria.

Quæstio 272. An resignans possit repetere beneficium, dum resignatio facta vi, metu vel dolo?

Respondeo affirmativè: Argumento cap. super hoc. de renunc. & ibi auctores communiter, uti & in c. in presentia. sit. eodem. Paris. l. 1. q. 13. n. 40. citans C. Paris. conf. 66. à nu. 1. vol. quarto. Corsi. tr. de benef. p. 1. c. 8. n. 9. & 10. ubi is dicit, has causas repetendi beneficium esse approbatas à jure, & talem venire restituendum absque nova collatione, ait Paris. l. 1. q. 14. n. 17. citatis Abb. Felin. in c. si uno. de jurejurando. & Card. Paris. conf. 5. n. 165. vol. 4. verum de hoc ex professo fufius infra, ubi de resignatione facta vi, metu, dolo, & c.

Quæstio 273. Vtrum quis possit repetere beneficium, quod resignavit, postquam eo spoliatus fuit?

Respondeo affirmativè: Seu talem restituendum esse. Paris. cit. q. 13. n. 53. citans Rot. decis. 6. de renunc. in antiq. & decis. 3. de renunc. in novis. C. Paris. conf. 1. n. 151. vol. 1. Menoch. de remed. r. cap. poss. remed. 1. n. 263. n. 272. qui attestetur hanc esse communem omnium. Idque procedit, etiam si resignatio facta in favorè alterius, quàm illius, qui spoliavit. Paris. cit. n. 53. juxta decis. Rotæ in Imol. p. 1. teste Caputaq. decis. 241. l. 1. & Pelegrino,

decis. 275. l. 1. verum & de hoc ex professo infra. loc. cit.

Quæstio 274. An quis redire possit ad beneficium, in quo jus quæsitum resignatario, dum non servantur conditiones?

Respondeo affirmativè: Paris. cit. q. 13. nu. 54. dicens sic pluries resolutum à Rota, & esse communem, ac referens se ad seipsum eodem. l. 1. q. 3. sed & de hoc in specie; nempe ubi de resignatione sub pensione, qualiter eà non solutà regrediatur resignans ad beneficium.

Quæstio 275. An resignans in casibus, in quibus redire potest ad beneficium, id possit sine nova collatione?

Respondeo primò: In casu, ubi quis renunciavit beneficio simpliciter, redire ad illud nequit sine nova collatione seu provisione. Paris. l. 1. q. 14. n. 20. citans C. Paris. in c. cum venerabilis. de except. nu. 42. & est communis, ut idem; & patet; cum enim per talem resignationem extinctus sit titulus resignantis, ut redeat ad illud beneficium, requiritur novus titulus seu provisio. Paris. cit. n. 20. citans C. Paris. ubi antè. n. 44. Nav. in c. accepta. n. 31. opposit. 7. de restit. spol. & gl. in c. quod Dei. de statu Monach. Idque verum si beneficium simpliciter resignatum collatum fuerit alteri, si non; cum in utroque casu vacarit beneficium. Paris. ibidem n. 21. Card. Paris. cit. n. 42.

2. Respondeo secundò: Si resignatio conditionalis habuerit effectum, non potest resignans redire ad beneficium sine nova collatione. Paris. cit. q. 14. citans Felin. in c. cum venerabilis. de except. n. 11. Rebuff. de pacif. poss. n. 164. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. n. 29. Selv. p. 3. c. 24. n. 3. & c.

3. Respondeo terriò: Dum resignatio conditionalis non habuit effectum ob non impletas conditiones, potest redire ad beneficium sine nova collatione. Paris. loc. cit. n. 6. & 14. dicens esse veriorum, & servari de stylo & mente Rota, ac citans pro hoc Gabr. conf. 185. n. 2. vol. 1. C. Paris. conf. 5. n. 7. vol. 4. Rotam decis. 7. de restit. spol. in antiq. & in specie n. 12. pro eo, quòd id procedat in permutatione non consecutà suum effectum, citans Card. & Imol. in c. penult. de rerum permutatione. Federic. de Senis. in tr. de permut. benef. q. 3. Decium. in c. cum venerabilis. Jo. Aud. in c. 2. de rer. permut. in 6. ac dicens, hanc esse resolutionem hodie magis communem, & tenere de consuetudine teste Gregorio. Syntagm. juris. l. 17. c. 17. n. 33. contra Matcard. de prob. conclus. 1395. n. 3. Selv. p. 3. q. 24. n. 3. Redoan. de simon. p. 1. c. 10. n. 30. C. Paris. in cit. c. cum venerabilis. n. 73. Rot. decis. 16. n. 6. de rer. permut. in antiq. & alios quamplurimos, quos Paris. citat. cit. q. 14. n. 1. tenentes tanquam veriorum, tutiorem, communiorem, & à qua recedendum non sit; quòd nimirum in permutatione invalida, quæ effectum suum sortita non est, permittentes non possunt redire ad beneficia sua sine nova collatione; eò quòd utrumque beneficium per renunciationem verè vacarit, & beneficium vacans sine canonica institutione, per eum, qui in eo jus non habet, vel si jus in eo habuit, per permutationem seu liberam resignationem perdidit, recuperari non possit juxta c. ex sequentibus. de institut. Item contra Abb. in c. inter cetera. in principio. de probat. Card. conf. 62. & alios, quos citat Paris.

ius, nu. 2. tenentes simpliciter de resignantibus in favorem, si resignatio non est foratica effectum. Verum responsio nostra constat ex dictis, & pro certo suppositis aliis; nimirum, quod ubi jus non abdicatur a resignante, beneficium non vacet; adeoque opus non est, illud de novo providere resignanti; non servatis autem conditionibus non abdicatur jus a resignante, juxta Rot. decis. ult. in antiq. de rerum permut. Paris. loc. cit. nu. 7. & talis conferatur non resignasse juxta Rot. ibid. & Innoc. in c. inter cetera. de prabend. in principio; seu titulus ac possessio non dicitur dimissa, nisi adimpleta conditione, ut Innoc. loc. cit. gl. in c. olim. de rest. spol. Paris. n. 10. eum actus habeatur ac si non esse factus non purificata conditione. Paris. n. 9. citans C. Paris. conf. 5. n. 7. vol. 4. Socin. Jun. conf. 4. n. 16. vol. 2. sic jam in specie si quis renunciavit beneficio in manibus Superioris per viam transactionis, ut pars altera quippiam præster, non impletur ista conditione, beneficium suum reperere potest; imò propria auctoritate reassumere; saltem, si resignatio facta in manibus Papæ; sicut in simili de permutatione beneficiorum Laym. in c. cum pridem. de patris. n. 4. remittens ad seipsum l. 4. r. 2. c. 19. n. 7. §. huic etiam. Th. moral. ubi de permutatione.

4. De cetero requiri nihilominus ad hoc, ut talis redire possit, declaratoriam Superioris declarantis, ipsum redire posse, tradit Paris. cit. q. 14. n. 15. citans Ubertin. in repet. c. unic. de rer. permut. in 6. col. 17. ex Felin. in c. cum venerabilis. n. 21. eò quod in casibus, in quibus per resignationem non abdicatur jus, resignans possit agere spolio contra resignatarium, & restituitur, & potest redire, ut Saru. decis. 41. l. r. cum communi, dum autem possessio occupata est, non potest propria auctoritate illam capere. Paris. cit. n. 15.

5. Porro an & qualiter, dum jus abdicatum est per resignationem, v. g. resignatario acceptante conditionem solvendi pensionem, non tamen postmodum eam decursam solvente, novum opus sit collatione ad regrediendum, dicitur infra. Illud hic tantisper observa, quod quoties quis redit ad beneficium cum nova collatione, quamvis recuperet omnia jura beneficii, onera & commoda; non tamen eandem antiquitatis prerogativam, adeoque nec jus optandi ratione antiquitatis, nec locum eundem, quem ante habuerat. Paris. cit. q. 14. n. 25. 26. 27.

Questio 276. An, si admissa per Papam resignatione, eaque acceptata a resignatario, hic literas expedierit in forma dignum, & his necdum justificatis & executis contingat eum mori, resignans possit redire ad beneficium;

Respondeo negativè: Quia eo ipso dicitur consumpta vacatio, quoad effectum simplicis institutionis resignantis, quod admissa sit per Papam resignatio, & resignatarius illam acceptarit; adeoque quod ad ipsum resignantem actus est perfectus & consummatus; adeoque urget dispositio textus c. si ex transmissa. de renunc. Lott. l. 3. c. 14. n. 51. & 52.

Questio 277. An resignans possit regredi ad beneficium, resignatario reperto minus idoneo?

Respondeo negativè: Juxta dicta aliis. Lott. cit. q. 14. num. 53; est enim etiam actus, quoad

ipsum resignantem perfectus, & conditio illa vel expressa vel subintellecta: Si beneficium illud certa illi persona conferatur: respicit factum Superioris habentis conferre; cum ab illius auctoritate actus totaliter dependeat; illud autem factum habetur satis pro impleto, quodcumque per ipsum non fiat, sed per eum, cui adimplendum, quod minus adimpleatur. Lott. n. 54. Neque in hoc admittenda distinctio, quam ponit Garc. p. 11. c. 3. n. 57. Ex doctrina glossæ in c. immotuit. de elect. v. ignorantiam. inter resignantem, qui non habuit, & eum, qui habuit probabilem causam reputandi resignatarium idoneum. Lott. nu. 55. licet enim dicta distinctio bene procedat ad effectum excusandi resignantem à dolo & peccato; non tamen applicatur rectè ad effectum, ut resignans regredi possit ad beneficium. Lott. n. 56. dum enim quis resignat ad favorem alterius, etiam si agere videatur cum Papa, ut certa persona & non alteri beneficium resignatum conferat, velle tamen id ipsum intelligitur ita, ut hoc obtineat, si habilis est; dum pacificentur in his, qua non explicarunt, consentur se conformare dispositioni legis, juxta L. quæra. §. inter locatorem. ff. locat. Lott. nu. 57. secus autem esse videtur, si quis resignasset sub conditione suspensiva, quæ non posset purificari, nisi ex contingenti facti de futuro, veluti cum quis renunciavit ad favorem laici, adeoque jam inhabilis cum clausula: Ex nunc prout ex tunc, cum clericali charactere fuerit insignitus; cum enim tunc idem sentiat Papa, quod resignans, antequam talis fiat clericus, & ita habilis, resignans non abdicat à se jus, adeoque si dictus resignatarius interim moriatur ante institutionem, non censetur consumpta vacatio, sed resignans remanet cum suo beneficio; quia hoc casu clarè constat, papam non voluisse facere gratiam tempore rescripti sui, sed postquam ille esset clericus. Lott. n. 73. de cetero extra hunc casum conditionis suspensivæ, dum resignatarius tanquam inhabilis rejicitur per executorem, providebitur alteri ex vacatione adhuc per resignationem. Lott. n. 63. non tamen illi, quem designatus est de novo resignans; quia qui semel resignavit resignatione perfectâ, non potest amplius resignare. Paris. l. 1. q. 15. à nu. 1. quia talis resignans factâ resignatione quoad beneficium resignatum, jam habetur pro mortuo, juxta gl. in c. susceptum. de rescript. in 6. v. non morte. & C. Paris. conf. 93. p. 26. vol. 4. Lott. loc. cit. num. 72.

Questio 278. An, & qualiter comedatur regressus pensione non soluta?

Respondeo, de hoc fuse agendum infra, ubi de resignatione sub reservatione pensionis.

PARAGRAPHVS III.

Quænam beneficia possint resignari?

Questio 279. An beneficia omnia resignari possint, & quorum beneficiorum resignatio facile vel difficulter admittatur?

Respondeo ad primum: Beneficia omnia Ecclesiastica, sive curata, sive simplicia, sive majora, & dignitates, sive requirant residentiam, sive